

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Николай Колев

Департамент „Право“, Нов български университет

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.6. Право

докторска програма *Гражданско и семейно право*

Автор: *Николай Йорданов Павлевчев*

Тема: *Прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност*

Научен ръководител: *проф. д-р Григор Найденов Григоров – ПУ „Паисий Хилендарски“*

(акад. дл., н. ст., име, презиме, фамилия – научна организация)

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със Заповед № РД-21-1937 от 06.11.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **„Прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност“** за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма Гражданско и семейно право. Автор на дисертационния труд е Николай Йорданов Павлевчев – докторант в задочна форма на обучение към катедра „Гражданскоправни науки“ с научен ръководител проф. д-р Григор Найденов Григоров, ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Николай Йорданов Павлевчев комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;

- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет.

Докторантът е приложил 3 броя публикации по темата на дисертационния труд.

Представеният дисертационен труд и съответните други документи отговарят на приложимите нормативни изисквания.

През 2010 г. г-н Николай Павлевчев е завършил средно образование в 164. Гимназия с преподаване на испански език „Мигел де Сервантес”, а през периода 2010 г. – 2015 г. завършва висше юридическо образование в Юридическия факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски”. Има специализации в Институт за висши правни изследвания, Лондонски университет (01.09.2019 г. – 30.09.2019 г.) и в Институт “Макс Планк” - Люксембург (15.01.2022 г. - 15.02.2022 г.) в областта на Европейско сравнително дружествено право и право на несъстоятелност.

От 01.10.2019 г. развива преподавателска дейност като асистент по търговско право и обща теория на гражданското право в Юридически факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. През 2012 г. започва работа като практикуващ юрист в град София, където последователно работи в Адвокатско бюро Александър Пелев, при Частен съдебен изпълнител Милен Бъзински, Синдик Мария Шукерова, Адвокатско дружество „Антонова и Шукерова”, след което като адвокат учредява съвместно адвокатско дружество, специализирано в областта на гражданско и търговско право. Участвал е в редица студентски състезания, както и научни конференции, има множество публикации в българската правна периодика, печелил е награди на сериозни състезания и конкурси, включително още като студент. Ползва свободно испански език, както и английски език на работно ниво.

2. Актуалност на тематиката

Представеният дисертационен труд разработва актуален институт на търговското право – прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност. С това докторантът значително обогатява съществуващите недостатъчни изследвания на този институт. Дисертацията разглежда съществените общи въпроси на членството в търговските дружества и неговото прекратяване и проблемите, които възникват в частната хипотеза на прекратяването на членството при несъстоятелност на съдружника. Анализирани са редица често срещани конкретни проявления на института и практическите проблеми, които те предизвикват. На критичен анализ е поставена българската доктрина и практиката на ВКС.

3. Познаване на проблема

Докторантът демонстрира задълбочено познаване на поставената проблематика и с представения дисертационен труд той доказва способностите си за самостоятелен и задълбочен научен анализ. В работата са обхванати всички познати съчинения на български език и водещи съчинения на чуждестранни автори, както и публикуваната и достъпна съдебна практика.

4. Методика на изследването

Въпросите на прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност са изследвани чрез методите на историческия анализ, сравнително-правния анализ, както и чрез методите на правно-логическия анализ и синтез. Използването на всеки един от тези методи не е самоцелно, а е подчинено на поставените цели на изследването – изясняване на поставените общи въпроси на членството в търговските дружества и неговото прекратяване и проблемите, които възникват в частната хипотеза на откриване на производство по несъстоятелност на съдружника по отношение на упражняването на членствените му права и прекратяването на самото членство. Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, поставени в дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният дисертационен труд е в обем от 204 страници, включващи заглавна страница, съдържание, въведение, четири глави, посветени на проблемите на труда, заключение и библиография. В труда са направени общо 415 бележки под линия и са цитирани 137 съчинения на български език и 44 съчинения на английски, испански, италиански, френски и португалски език.

Структурата на дисертацията е подходяща. Тя включва увод, четири глави, заключение и библиография; обемът на всяка от главите като цяло е съразмерен спрямо останалите, както и пропорционален на цялостния обем на работата.

Първите две глави от дисертацията поставят теоретичните основи на цялостното понататъшно изследване.

Глава Първа анализира понятието за участието в търговско дружество като правоотношение или правна връзка с търговското дружество, а не като субективно право, която позиция на докторанта заслужава подкрепа. Авторът подчертава крайната цел, която съдружниците преследват с встъпването в търговското дружество, а именно – за да се извлекат и придобият част от ползите от тази търговска дейност.

В Глава Втора са разгледани различните основания за прекратяване на участието в търговското дружество от съдружника, в частност – прехвърлянето на дружествен дял с договор и прекратяването на участието в персоналните дружества и ООД в резултат на упражняване на преобразуващо право от съдружника (т. нар. „едностранно прекратяване на участие“). Целен от теоретическа и практическа гледна точка и с приносен характер е анализът възможно ли е разпореждане с дял в събирателно дружество, командитно дружество и командитно дружество с акции. Категорично заслужава подкрепа позицията на дисертанта, че прехвърлянето на дял от персонално дружество е възможно; още повече че в практиката на търговския регистър има и конкретни практически примери за такива прехвърляния, вписани в търговския регистър¹. Аргументиран е и изводът, че дял от търговско дружество, дружествен дял и участие в търговско дружество са равнозначни термини. Интересен е паралелът с фигурата на прехвърляне на правоотношение по смисъла на чл. 102, ал. 3 ЗЗД. Основателно е отделено внимание на имуществените последици за съдружника от прекратяването на членството.

В Глава Трета на дисертационния труд е изследвано въздействието на откриването на производството по несъстоятелност върху участието в търговското дружество с оглед на упражняването на правомощията на синдика и действията по попълване на масата на несъстоятелността. Разгледано е общото ограничаване на правата на длъжника (чл. 635 и чл. 636 ТЗ), като с приносен характер е анализът на понятията за стопанска, търговска и предприемаческа дейност. Заслужава подкрепа разбирането, обосновано от дисертанта, че част от масата на несъстоятелността са само онези имуществени права – вземания, които произтичат от участието в търговско дружество, в резултат от проявление на допълнителни юридически факти, като конкретно възникналите права на дивидент, на ликвидационен дял, на равностойността на дела, на вземането по чл. 149, ал. 3, т. 2 ТЗ и др., но не и участието в СД, КД и ООД, както и участието като комплементар в КДА. С приносен характер е и анализът на правомощието на синдика по чл. 658, ал. 1, т. 13 ТЗ и на запора на дял от търговско дружество.

В Глава Четвърта от дисертацията е анализирано материално-правното действие на обявителното решение спрямо несъстоятелния съдружник или акционер. Предмет на изследването е и универсалното принудително изпълнение върху дялове/акции. Поставените въпроси са разгледани последователно за всеки дружествен тип. Тук могат да се открият редица приносни моменти, например при анализа на въпросите относно СД (относно момента на прекратяване на членството – обявяването в несъстоятелност; анализа на въпросите възможно ли е синдикът да осребри вземането на длъжника към събирателното дружество за припадащия се на съдружника ликвидационен дял, вместо да чака приключване на ликвидацион-

¹ Дружествен дял на неограничено отговорен съдружник в КД е прехвърлен по силата на договор и това прехвърляне е отразено в ТРРЮЛНЦ – става дума за вписването по Заявление АЗ с № 20080523115710 по партидата на „Недвижимости Лидл България ЕООД и Ко.“ КД в ТРРЮЛНЦ.

ното производство на събирателното дружество и възможна ли е продан на дялове в събирателно дружество), при ООД (анализа на съотношението на чл. 718, ал. 2 ТЗ и чл. 125, ал. 1, т. 4 ТЗ и извода, че членството се прекратява по чл. 125, ал. 1, т. 4 ТЗ), прекратяването на участието на командитист (изводът, че прекратяването на участието на командитист става по реда на чл. 99, ал. 2 вр. чл. 93, ал. 1, т. 5 ТЗ вр. чл. 517, ал. 3 ГПК вр. чл. 621 ТЗ; анализа на начина на осребряването).

Представеният дисертационен труд е задълбочено и съвременно съчинение, което обогатява поредицата от съчинения, посветени на въпросите на търговските дружества и производството по несъстоятелност, и заема достойно място сред тях. Темата на дисертацията предполага и изисква при анализа на поставените въпроси да се вземе отношение въпроси на търговските дружества и несъстоятелността, но и по въпроси на облигационно право и граждански процес. Докторантът не се е притеснил от това предизвикателство и според мен успешно се е справил с необходимостта от комплексен интердисциплинарен подход към поставените задачи, което показва дълбочината на познанията му и способността му за научен анализ. За широтата на анализа са допринесли и резултатите от широкото и умело използване на историческия и сравнителноправния методи на изследване, което трябва да се оцени като достойнство на труда.

Докторантът разработва поставените въпроси детайлно и последователно, като проявява способностите си за критичен анализ. Г-н Павлевчев застъпва собствено разбиране по дискуссионните моменти и не се притеснява да аргументира критичната си позиция към действащата правна уредба и към застъпените в доктрината или практиката становища, когато ги намира за неправилни или неподходящи. Становищата на автора са добре премислени, държат сметка за различните аспекти на въпроса, който се анализира, както и за практическите проявления от направените изводи.

В дисертационния труд е използван богат научен апарат – 137 съчинения на български език и 44 съчинения на пет чужди езика (английски, испански, италиански, френски и португалски). При изследването си докторантът е анализирал цялата съвременна българска правна литература по поставените въпроси, разглеждайки становищата на отделните автори, изяснявайки противоречията в тях и в много случаи допълвайки ги със собствени аргументи, а там където не възприема определени техни виждания, спори с тях, като спорът се отличава с коректност към застъпваните тези, научна етика и обоснована критика.

Като достойнство на съчинението трябва да се посочи и подробният анализ на относителната съдебна практика. Темата на дисертационния труд предполага такъв анализ и авторът не е пренебрегнал становищата, застъпени от съдилищата, а напротив – отделил е необходимото внимание на тях. Това показва практическата полза от дисертационния труд, както и

умението на автора да включи в анализа си аргументи, изведени от конкретни практически казуси, които са станали предмет на съдебни решения.

Особено ценни са направените предложения *de lege ferenda*, които са аргументирани и се основават на сериозния научен анализ, който докторантът ни представя в дисертационния си труд.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е докладвал 4 публикации по темата на дисертацията – 3 статии, публикувани в правни списания с научна редакция, и една статия в електронно издание с научна редакция. Приложените статии още веднъж доказват умението на докторанта да тълкува и анализира актуални и съществени правни проблеми и да достига до изводи, които са и с практическо значение.

Докторантът е участвал с доклади по темата на дисертацията в една конференция.

Представеният дисертационен труд представлява оригинално и самостоятелно изследване на докторанта, подготвено под научното ръководство и напътствия на неговия уважаван научен ръководител проф. д-р Григор Григоров.

Познавам отблизо качествата на докторанта за самостоятелен критичен анализ още от студентските му години, като негов асистент по дисциплината „Облигационно право“. Свидетел съм на неговото последователно формиране и стабилно възходящо развитие като мислещ и търсещ юрист, млад учен и университетски преподавател с богата правна култура и траен интерес към гражданско и търговско право. Защитата на представения дисертационен труд е логична и заслужена стъпка в това развитие.

7. Автореферат

Представеният автореферат е подготвен според приложимите нормативни изисквания и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията. В структурно отношение той се припокрива със структурата на дисертационния труд, като представя в синтезиран вид разглежданите в дисертацията проблеми на прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества поради несъстоятелност и техния критичен анализ, както и направените от докторанта изводи по така поставените проблеми.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Убедено препоръчвам на г-н Павлевчев дисертационният труд да бъде публикуван под формата на монографично изследване поради ползата, която той ще донесе не само на преподавателите по право и научните работници, но и на практикуващите юристи и студентите по право.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Юридически факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Николай Павлевчев **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Гражданско и семейно право, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от анализирания по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *убедено предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на Николай Йорданов Павлевчев в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, докторска програма Гражданско и семейно право.

19.12.2023 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Николай Колев